

สิทธิประโยชน์ของข้าราชการ
กรณีเกษียณอายุราชการ ลาออก ปลดออกและเสียชีวิต

ความหมายของบำเหน็จบำนาญ

บำเหน็จบำนาญเป็นสิทธิประโยชน์ที่ทางราชการจ่ายเงินให้แก่ข้าราชการที่พ้นจากราชการเพื่อความมั่นคง และเป็นหลักประกันในชีวิตโดยให้เลือกรับอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ

บำเหน็จปกติ หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมา ซึ่งจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว

บำนาญปกติ หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมา ซึ่งจ่ายเป็นรายเดือนจนกว่าจะถึงแก่ความตายหรือหมดสิทธิ

ข้าราชการซึ่งออกจากราชการทุกกรณี และมีสิทธิที่จะได้รับเงินบำนาญด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังนี้

๑. เหตุทดแทน จ่ายให้แก่ข้าราชการที่ออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งหรือมีคำสั่งให้ออกจากราชการโดยไม่มีความผิด

๒. เหตุทุพพลภาพ จ่ายให้แก่ข้าราชการผู้เจ็บป่วยทุพพลภาพ ซึ่งข้าราชการมีสิทธิที่จะลาออกได้เองหรือทางราชการจะสั่งให้ออกก็ได้ ข้อสำคัญจะต้องให้แพทย์ทำการตรวจ และให้ความเห็นว่าไม่สามารถรับราชการในตำแหน่งหน้าที่นั้นต่อไปได้

๓. เหตุสูงอายุ จ่ายให้แก่ข้าราชการที่มีอายุครบ ๖๐ ปีบริบูรณ์ (เกษียณอายุ) หรือลาออกเมื่อมีอายุครบ ๕๐ ปีบริบูรณ์

๔. เหตุรับราชการนาน จ่ายให้แก่ข้าราชการซึ่งมีเวลาสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ ๒๕ ปีบริบูรณ์

ข้าราชการผู้ใดออกจากราชการด้วยเหตุทดแทน เหตุทุพพลภาพ หรือเหตุสูงอายุถ้ามีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป มีสิทธิเลือกรับบำเหน็จหรือบำนาญก็ได้ แต่ถ้ามีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญไม่ถึง ๑๐ ปี มีสิทธิได้รับแต่เพียงบำเหน็จเท่านั้น

กรณีข้าราชการที่เวลาราชการครบ ๑๐ ปี แต่ไม่ถึง ๒๕ ปี ประสงค์จะลาออกจากราชการ และไม่เข้าเกณฑ์ ๔ เหตุดังกล่าว ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จ

ตารางแสดงเหตุสิทธิรับเงินบำเหน็จบำนาญ

เหตุออกจากราชการ	อายุราชการ (รวมเวลาทวีคูณ)	สิทธิรับเงินบำเหน็จบำนาญ
เกษียณอายุ สูงอายุ (อายุ ๕๐ ปี) ทุพพลภาพ ทดแทน	ไม่ถึง ๑ ปี	-
	๑ ปีแต่ไม่ถึง ๑๐ ปี	บำเหน็จ
	๑๐ ปี ขึ้นไป	บำนาญ หรือ เลือกรับบำเหน็จ
รับราชการนาน	๒๕ ปีขึ้นไป	บำนาญ หรือ เลือกรับบำเหน็จ
ลาออก ปลดออก	ไม่ถึง ๑๐ ปี	-
	๑๐ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๒๕ ปี	บำเหน็จ
	๒๕ ปีขึ้นไป	บำนาญ หรือ เลือกรับบำเหน็จ

การคำนวณบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

บำเหน็จปกติ = เงินเดือนเดือนสุดท้าย x เวลาราชการ รวมเวลาราชการทวีคูณ (ถ้าเกิน ๖ เดือน นับเป็น ๑ ปี)

บำนาญปกติ = $\frac{\text{เงินเดือนเดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ รวมเวลาราชการทวีคูณ}}{๕๐}$ (ถ้าเกิน ๖ เดือน นับเป็น ๑ ปี)

๕๐

บำนาญสมาชิก กบข. = $\frac{\text{เงินเดือนเฉลี่ย ๖๐ เดือนสุดท้าย} \times \text{เวลาราชการ รวมเวลาราชการทวีคูณ}}{๕๐}$

๕๐

ทั้งนี้ ข้าราชการที่เป็นสมาชิก กบข. บำนาญต้องไม่เกินร้อยละ ๗๐ ของเงินเดือนเฉลี่ยหกสิบเดือนสุดท้าย สำหรับสมาชิก กบข. เวลาราชการ ถ้าเกิน ๖ เดือน เช่น ๖ เดือน ๒๗ วัน ให้คำนวณ ดังนี้

(อายุราชการ ๓๓ ปี ๖ เดือน ๒๗ วัน)

เท่ากับ ๓๓ ปี + $\frac{๖}{๑๒} + \frac{๒๗}{๓๖๕} = ๓๓.๕๗$ ปี

บำเหน็จดำรงชีพ คือ การนำบำเหน็จตกทอด จำนวน ๑๕ เท่าของบำนาญรายเดือน มาจ่ายให้กับผู้รับบำนาญ ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ เพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือนร้อนของผู้รับบำนาญในการดำรงชีพให้เหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ โดยได้รับยกเว้นภาษีเงินได้ จ่ายให้ ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ จ่ายให้เมื่อเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากราชการ จำนวนไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ครั้งที่ ๒ เมื่ออายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ จ่ายให้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ครั้งที่ ๓ เมื่ออายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ จ่ายส่วนที่เหลือไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ทั้งนี้ บำเหน็จดำรงชีพจ่ายให้ ๓ ครั้ง รวมกันไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท

การคำนวณบำเหน็จดำรงชีพ (ครั้งแรกเมื่อลาออกหรือเกษียณอายุราชการ)

บำเหน็จดำรงชีพ = บำนาญปกติ x ๑๕ = xxxxx บาท (ไม่เกินสองแสนบาท)

หรือ = บำนาญปกติ + บำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ X ๑๕ = xxxxx (ไม่เกินสองแสนบาท)
(เงินบำนาญที่นำมาคำนวณไม่รวม ช.ค.บ. / ช.ร.บ.)

สำหรับการจ่ายบำเหน็จดำรงชีพ กรมบัญชีกลางจะดำเนินการด้วยวิธีการโอนเงินเข้าบัญชีเงินฝากของผู้รับบำนาญโดยตรง เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ผู้รับบำนาญที่ยังมิได้แสดงความประสงค์ขอรับบำเหน็จดำรงชีพ ขอให้ติดต่อส่วนราชการสังกัดสุดท้ายเพื่อความประสงค์ พร้อมเตรียมเอกสารประกอบการขอรับ ดังนี้

๑. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้าน (หน้าที่มีเลขประจำตัวประชาชน)

๒. สำเนาบัญชีเงินฝากธนาคาร ประเภทออมทรัพย์ หรือสะสมทรัพย์ (หน้าที่มีชื่อบัญชีและเลขที่บัญชีเงินฝาก)

บำเหน็จตกทอด คือ เงินที่ทางราชการจ่ายให้แก่ทายาทของข้าราชการที่เสียชีวิตระหว่างประจำการหรือผู้รับบำนาญได้เสียชีวิต ซึ่งการเสียชีวิตหรือถึงแก่กรรมนั้นมิได้เกิดจากการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงของตนเอง (เช่น ฆ่าตัวตายหนีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โทษทางอาญาจำคุก เป็นต้น)

การคำนวณ...

การคำนวณบำเหน็จตกทอด

เมื่อผู้รับบำเหน็จดำรงชีพถึงแก่ความตาย การคำนวณบำเหน็จตกทอดให้แก่ทายาทตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ หรือพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๓๙ จะคำนวณ ดังนี้

บำนาญปกติ + ชคบ. X ๓๐ - บำเหน็จดำรงชีพ

หรือ บำนาญปกติ + ชคบ. + บำนาญพิเศษเหตุทุพพลภาพ x ๓๐ - บำเหน็จดำรงชีพ (ไม่รวม ช.ร.บ.)

เงินช่วยพิเศษ ๓ เท่า (เงินช่วยค่าทำศพ)

เงินช่วยพิเศษ คือ เงินที่รัฐจ่ายให้กับผู้มีสิทธิหรือทายาทเพื่อช่วยเหลือในการทำศพของข้าราชการหรือผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต

กรณีข้าราชการที่เสียชีวิต ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษ จำนวน ๓ เท่าของเงินเดือนเต็มที่ข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิได้รับ หากข้าราชการรายดังกล่าวมีสิทธิได้รับเงินเพิ่มเติมพิเศษ เช่น เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ เงินเพิ่มพิเศษสำหรับการปราบปรามผู้กระทำผิด ก็ให้รวมเงินดังกล่าวกับเงินเดือนเพื่อคำนวณเป็นเงินช่วยพิเศษ จำนวน ๓ เท่าด้วย

กรณีผู้รับบำนาญที่เสียชีวิต ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษ จำนวน ๓ เท่าของบำนาญ รวมกับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) ด้วย

การจ่ายเงินช่วยพิเศษ ทั้งกรณีข้าราชการและผู้รับบำนาญถึงแก่กรรม ให้จ่ายตามที่ผู้เสียชีวิตได้ทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ (เพียงรายเดียว สามารถเปลี่ยนแปลงตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษได้ตลอดเวลา โดยทำหนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับเงินช่วยพิเศษฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่ส่วนราชการผู้เบิกฯ) **ถ้าไม่ได้แสดงเจตนาไว้ให้จ่ายแก่ทายาทตามลำดับก่อนหลัง ได้แก่ ๑) คู่สมรส ๒) บุตร ๓) ปิตา มารดา (บุคคลในลำดับก่อนมีชีวิตอยู่บุคคลในลำดับถัดไปจะไม่มีสิทธิรับเงินช่วยพิเศษ หากผู้มีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือในลำดับเดียวกันมีหลายคนให้จ่ายเงินช่วยพิเศษให้แก่ผู้ซึ่งบุคคลในลำดับนั้นมอบหมายเป็นหนังสือ หรือบุคคลที่เป็นผู้จัดการงานศพ เช่น กรณีข้าราชการหรือผู้รับบำนาญถึงแก่ความตายโดยไม่ได้ทำหนังสือแสดงเจตนาไว้ และคู่สมรสเป็นผู้มีสิทธิในลำดับแรกได้เสียชีวิตไปแล้ว แต่ผู้ตายมีบุตร ๓ คน ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษแก่บุตรคนหนึ่งคนใดที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่น ๆ แต่หากไม่มีการมอบหมายเป็นหนังสือจากบุตรคนอื่น ๆ ให้จ่ายเงินช่วยพิเศษให้แก่บุตรที่เป็นผู้จัดการศพ เป็นต้น) ทั้งนี้ ต้องดำเนินการภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ข้าราชการหรือผู้รับบำนาญเสียชีวิต**

ในการยื่นเรื่องเพื่อขอรับเงิน ทั้งกรณีบำเหน็จตกทอด และหรือเงินช่วยพิเศษ (๓ เดือน) เป็นเรื่องที่ผู้มีสิทธิทั้งกรณีเป็นผู้ถูกระบุในการแสดงเจตนา หรือทายาทของผู้เสียชีวิต **ต้องไปติดต่อที่ส่วนราชการผู้เบิกเงินเดือนหรือเงินบำนาญ** นั้น ๆ เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด โดยการเตรียมเอกสาร หลักฐาน หรือบุคคลให้พร้อม ซึ่งควรไปสอบถาม หรือขอคำปรึกษา แนะนำ จากเจ้าหน้าที่หน่วยเบิกฯ ก่อนทำเรื่องฯ

ข้าราชการและผู้รับบำนาญ นอกจากจะได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน หรือเงินบำนาญแล้วยังมีสิทธิได้รับสวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่นอีกหลายอย่าง ผู้รับบำนาญยังสามารถใช้สิทธิในการขอรับเงินบำเหน็จดำรงชีพด้วย หากเสียชีวิตลงไปผู้ถูกระบุสิทธิหรือทายาทก็จะได้รับเงินบำเหน็จตกทอด และเงินช่วยพิเศษ ๓ เดือน ตามสิทธิของเขาด้วย ดังนั้น การเรียนรู้ การใช้สิทธิ การเตรียมการ และการบอกกล่าวกับทายาทหรือผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นเรื่องที่ข้าราชการและผู้รับบำนาญจะละเลยเสียมิได้

บำเหน็จค่าประกัน (สำหรับผู้รับบำนาญ) คือ การกู้เงินกับสถาบันการเงิน โดยนำสิทธิบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักประกันประกันการกู้เงิน ซึ่งส่วนแรกข้าราชการบำนาญได้นำมาใช้ก่อนแล้ว ๑๕ เท่าของเงินเดือน ส่วนบำเหน็จตกทอดที่เหลือให้ทายาทอีก ๑๕ เท่าหลัง สามารถนำมาเป็นหลักประกันที่ผู้รับบำนาญสามารถนำไปค้ำประกันเงินกู้กับสถาบันการเงินได้

ตัวอย่าง...

ตัวอย่าง

กรณีที่ ๑ บำนาญเดือนละ ๓๕,๐๐๐ บาท (๓๕,๐๐๐ บาท x ๑๕ เท่า = ๕๒๕,๐๐๐ บาท)

๑.๑ เกษียณอายุราชการรับบำเหน็จดำรงชีพพร้อมบำนาญแล้ว เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ ผู้รับบำนาญอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ สามารถรับเพิ่มอีก เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๓ ผู้รับบำนาญอายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ สามารถรับเพิ่มอีก เป็นเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท

๑.๔ หลังเกษียณอายุราชการ และอายุยังไม่ถึง ๗๐ ปี หากมีความประสงค์จะกู้บำเหน็จค้ำประกัน สามารถกู้ได้เป็นเงิน ๑๕ เท่าแรก หัก ๔๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๒๕,๐๐๐ บาท รวมกับ ๑๕ เท่าหลัง

เป็นเงิน ๓๗๕,๐๐๐ บาท รวมเป็นยอดเงินที่สามารถกู้ได้ คือ ๑๒๕,๐๐๐ + ๓๗๕,๐๐๐ = ๖๕๐,๐๐๐ บาท

๑.๕ หากขอกู้หลังอายุ ๗๐ ปี จะสามารถกู้ได้ ๑๕ เท่าหลัง เป็นเงิน ๕๒๕,๐๐๐ บาท

กรณีที่ ๒ บำนาญเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท (๒๐,๐๐๐ บาท x ๑๕ เท่า = ๓๐๐,๐๐๐ บาท)

๑.๑ เกษียณอายุราชการรับบำเหน็จดำรงชีพพร้อมบำนาญแล้ว เป็นเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๓ ผู้รับบำนาญอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ สามารถรับเพิ่มอีก เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๔ หลังเกษียณอายุราชการ และอายุยังไม่ถึง ๖๕ ปี หากมีความประสงค์จะกู้บำเหน็จค้ำประกัน สามารถกู้ได้เป็นเงิน ๑๕ เท่าแรก หัก ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมกับ ๑๕ เท่าหลัง

เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นยอดเงินที่สามารถกู้ได้ คือ ๑๐๐,๐๐๐ + ๓๐๐,๐๐๐ = ๔๐๐,๐๐๐ บาท

สำหรับผู้รับบำนาญที่กู้เงินบำเหน็จค้ำประกันไปแล้วในขณะที่อายุยังไม่ถึง ๖๕ ปี และเมื่ออายุครบ ๖๕ ปี มีความประสงค์ขอรับบำเหน็จดำรงชีพในส่วนเพิ่ม จะต้องดำเนินการชำระหนี้ยอดคงเหลือกับธนาคารให้เรียบร้อยก่อน จึงจะขอเบิกบำเหน็จดำรงชีพ ๖๕ ปีได้ หลังจากนั้นหากต้องการกู้บำเหน็จค้ำประกันอีกก็สามารถทำได้ ส่วนเพิ่มเติม หากผู้รับบำนาญมีหนี้บำเหน็จค้ำประกัน เมื่ออายุครบ ๖๕ ปี บริบูรณ์แล้ว ยังไม่สามารถชำระหนี้บำเหน็จค้ำประกันให้แก่ธนาคารครบตามจำนวนที่ขอกู้มา เมื่ออายุครบ ๗๐ ปีบริบูรณ์ สามารถขอเบิกบำเหน็จดำรงชีพส่วนที่เหลืออยู่ตามสิทธิได้

โดยผู้รับบำนาญสังกัดส่วนภูมิภาคยื่นที่สำนักงานเกษตรจังหวัด ส่วนกลางที่มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาค คือสำนักงานส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรให้ยืมที่สำนักงาน และส่วนกลาง (กอง/สำนัก) ยื่นที่กลุ่มทะเบียนประวัติ และบำเหน็จความชอบ กองการเจ้าหน้าที่ โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๓๖๙๙

สถาบันการเงินที่เข้าร่วมโครงการให้สินเชื่อโดยใช้บำเหน็จค้ำประกัน ได้แก่

๑. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)

๒. ธนาคารออมสิน

๓. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)

๔. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

๕. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)

๖. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

๗. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย

๘. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

๙. ธนาคารแลนด์ แอนด์ เฮ้าส์ เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

๑๐. ธนาคารอาคารสงเคราะห์

๑๑. ธนาคารไทยเครดิต เพื่อรายย่อย จำกัด (มหาชน)

๑๒. ธนาคารธนชาติ

๑๓. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

โดยแต่ละธนาคารจะมีเงื่อนไข ในการให้สินเชื่อในวงเงินที่แตกต่างกันไปตามข้อกำหนดของแต่ละธนาคาร

หลักฐานที่ต้องแนบ มีดังนี้

๑. แบบคำร้องขอรับหนังสือรับรองสิทธิในบำเหน็จตกทอด
เพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์ประกันการกู้เงิน	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. หนังสือแสดงเจตนาระบุตัวผู้รับบำเหน็จตกทอด
ที่ระบุมอบให้บุคคลภายนอก ที่ไม่ใช่ทายาทตามกฎหมาย	จำนวน ๒ ฉบับ
๓. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของบุคคล ตามข้อ ๒	จำนวน ๒ ฉบับ
๔. สำเนาทะเบียนบ้านของบุคคล ตามข้อ ๒	จำนวน ๒ ฉบับ

**สิทธิประโยชน์ของลูกจ้างประจำ
กรณีเกษียณอายุราชการ ลาออก ปลดออก และเสียชีวิต**

บำเหน็จลูกจ้างประจำ มี ๔ ประเภท คือ

๑. **บำเหน็จปกติ** คือ เงินตอบแทนที่รัฐจ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำที่ออกจากงานเนื่องจากทำงานมานาน จ่ายให้ครั้งเดียวเป็นเงินก้อน (เงื่อนไขต้องรับราชการอย่างน้อย ๕ ปีบริบูรณ์) + รวมเวลาราชการทวิคูณ (ถ้ามี)

๒. **บำเหน็จรายเดือน** คือ เงินตอบแทนที่รัฐจ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำที่ออกจากราชการเนื่องจากทำงานมานาน จ่ายให้เป็นรายเดือน (เงื่อนไขต้องรับราชการอย่างน้อย ๒๕ ปีบริบูรณ์) + รวมเวลาราชการทวิคูณ (ถ้ามี)

๓. **บำเหน็จพิเศษ** คือ เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำที่ได้รับอันตราย เจ็บป่วย หรือถูกทำร้าย เพราะเหตุปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งแพทย์ที่ทางราชการรับรองได้ตรวจ และแสดงความเห็นว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อีกเลย จึงจ่ายให้ครั้งเดียวนอกเหนือจากบำเหน็จปกติ

กรณีปฏิบัติหน้าที่ปกติ แล้วถึงแก่กรรมให้ได้รับ ๓๐ เท่าของค่าจ้างเดือนสุดท้าย กรณีปฏิบัติหน้าที่หรือจลาจล ประกาศใช้กฎอัยการศึก ให้ได้รับ ๔๘ เท่าของค่าจ้างเดือนสุดท้าย

๔. **บำเหน็จพิเศษรายเดือน** คือ เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างประจำที่ได้รับอันตราย ป่วยเจ็บ หรือถูกทำร้ายเพราะเหตุปฏิบัติงานในหน้าที่ ซึ่งแพทย์ที่ราชการรับรองได้ตรวจสอบและแสดงความเห็นว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อีกเลย ซึ่งจ่ายให้รายเดือน (โดยคำนึงถึงความร้ายแรงต่อเหตุการณ์นั้น ๆ)

- กรณีปฏิบัติหน้าที่ปกติ ไม่น้อยกว่า ๖ เท่า ของค่าจ้างเดือนสุดท้ายแต่ไม่เกินกว่า ๒๔ เท่า แล้วหารด้วย ๕๐

- กรณีปฏิบัติหน้าที่ระหว่างสงคราม หรือจลาจลในระหว่างประกาศใช้กฎอัยการศึกปกติไม่น้อยกว่า ๓๖ เท่า ของค่าจ้างเดือนสุดท้าย แต่ไม่เกินกว่า ๔๒ เท่า แล้วหารด้วย ๕๐

การนับวันเพื่อคำนวณเงินบำเหน็จ

ให้นับเป็นจำนวนเดือน เศษของเดือนถ้าถึง ๑๕ วัน ให้นับเป็น ๑ เดือน

๑. การนับเวลาทำงาน	- เวลาทำงานโดยได้รับค่าจ้าง
- เวลาทวิคูณ
- กระทรวงกลาโหมกำหนด
- ประกาศกฎอัยการศึก
๒. ตัดเวลาราชการ	- เวลาที่ไม่ได้รับค่าจ้าง
- วันลาในระหว่างประกาศกฎอัยการศึก

วิธีคำนวณ...

วิธีคำนวณบำเหน็จรายเดือนลูกจ้างประจำ

$$\text{สูตร บำเหน็จรายเดือน} = \frac{\text{ค่าจ้างเดือนสุดท้าย} \times \text{จำนวนเดือนเวลาราชการ}}{๑๒}$$

๕๐

หมายเหตุ

๑. เศษของเดือนถ้าถึง ๑๕ วัน ให้นับเป็น ๑ เดือน
๒. ค่าจ้างเดือนสุดท้าย หมายถึง ค่าจ้างที่ได้รับจากเงินงบประมาณเดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ รวมเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.) ด้วย (กรณีเกษียณอายุให้หมายถึง เงินเดือนที่ได้เลื่อนในวันสุดท้ายของปีงบประมาณนั้นด้วย)
๓. เงินบำเหน็จลูกจ้างทุกอย่างถ้ามีเศษตัดทิ้ง

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นลูกจ้างประจำ รับราชการมาแล้ว ๒๙ ปี ๒ เดือน ๑๕ วัน ลาออกจากราชการ ค่าจ้าง ณ วันที่ลาออก ๒๒,๒๒๐ บาท ขอรับบำเหน็จรายเดือน

วิธีคำนวณ

$$\text{บำเหน็จรายเดือน} = \frac{๒๒,๒๒๐ \times ๓๕๑}{๑๒}$$

$$= ๑๒,๙๙๘.๗๐ \text{ บาท}$$

หมายเหตุ

$$\text{รับราชการ ๒๙ ปี} \times ๑๒ \text{ เดือน} = ๓๔๘ \text{ เดือน} + ๓ \text{ เดือน (๒ เดือน ๑๕ วัน)} = ๓๕๑ \text{ เดือน}$$

วิธีคำนวณบำเหน็จปกติ

$$\text{สูตร บำเหน็จปกติ} = \frac{\text{ค่าจ้างเดือนสุดท้าย} \times \text{จำนวนเดือนเวลาราชการ}}{๑๒}$$

หมายเหตุ

๑. เศษของเดือนถ้าถึง ๑๕ วัน ให้นับเป็น ๑ เดือน
๒. ค่าจ้างเดือนสุดท้าย หมายถึง ค่าจ้างที่ได้รับจากเงินงบประมาณเดือนสุดท้ายที่ออกจากราชการ รวมเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.) ด้วย (กรณีเกษียณอายุให้หมายถึง เงินเดือนที่ได้เลื่อนวันสุดท้ายของปีงบประมาณนั้นด้วย)
๓. เงินบำเหน็จลูกจ้างทุกอย่างถ้ามีเศษตัดทิ้ง

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นลูกจ้างประจำ รับราชการมาแล้ว ๒๙ ปี ๒ เดือน ๑๕ วัน เกษียณอายุราชการ หรือ ลาออกจากราชการ เงินเดือน ณ วันลาออก/เกษียณอายุราชการ ๒๒,๒๒๐ บาท ขอรับเงินบำเหน็จปกติ (เงินก้อนจ่ายครั้งเดียว)

วิธีคำนวณ...

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{บำเหน็จปกติ} &= \frac{๒๒,๒๒๐ \times ๓๕๑}{๑๒} \\ &= ๖๔๙,๙๓๕ \text{ บาท} \end{aligned}$$

หมายเหตุ

การคำนวณเงินบำเหน็จบำนาญของลูกจ้างให้พิเศษทศนิยมทิ้ง ซึ่งแตกต่างจากการคำนวณบำเหน็จบำนาญของข้าราชการซึ่งให้รวมเศษทศนิยมไว้ด้วย (รับราชการ ๒๙ ปี ๑๒ เดือน + ๑๕ วัน = ๓๕๑ เดือน)

ตัวอย่าง

นาย ก. เป็นลูกจ้างประจำ รับราชการมาแล้ว ๒๔ ปี ๒ เดือน ๑๕ วัน เกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากราชการ เงินเดือน ณ วันลาออก/เกษียณอายุราชการ ๒๒,๒๒๐ บาท ขอรับเงินบำเหน็จปกติ (เงินก้อนจ่ายครั้งเดียว)

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{บำเหน็จปกติ} &= \frac{๒๒,๒๒๐ \times ๒๘๓}{๑๒} \\ &= ๕๒๔,๐๒๑.๖๗ \text{ บาท} \end{aligned}$$

หมายเหตุ

รับราชการ ๒๔ ปี x ๑๒ เดือน = ๒๘๘ เดือน + ๓ เดือน (๒ เดือน ๑๕ วัน) = ๒๙๑ เดือน

เงินช่วยเหลือ ๓ เดือน (ค่าทำศพ)

คือ เงินช่วยเหลือค่าจัดการศพที่ทางราชการจ่ายให้กับทายาทของผู้ตาย กรณีลูกจ้างประจำถึงแก่ความตายในระหว่างรับราชการ เป็นเงิน ๓ เท่าของเงินค่าจ้าง รวมกับเงินเพิ่มพิเศษสำหรับการสู้รบ (พ.ส.ร.) ถ้ามี (สำหรับลูกจ้างประจำที่เกษียณอายุราชการ หรือลาออก เลือกรับเงินบำเหน็จรายเดือน หากเสียชีวิตจะได้รับเงินบำเหน็จตกทอด ๑๕ เท่า แต่ไม่มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือพิเศษ ๓ เดือน (ค่าทำศพ))

เงื่อนไข

๑. ผู้ตายต้องไม่ขาดราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร (กรณีรับราชการอยู่)
๒. ทายาทต้องยื่นขอรับเงินภายใน ๑๒ เดือน

ผู้มีสิทธิรับเงิน

๑. ผู้ที่มีชื่อระบุในหนังสือแสดงเจตนาของผู้เสียชีวิต
๒. บุคคลที่ทางวัดมีหนังสือรับรองว่าได้จัดงานศพให้กับผู้เสียชีวิต

หลักฐาน...

หลักฐานประกอบคำขอ

๑. คำร้องขอรับเงินช่วยเหลือ ๓ เดือน
๒. สำเนาใบมรณบัตรผู้เสียชีวิต
๓. สำเนาทะเบียนบ้านผู้เสียชีวิต
๔. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้เสียชีวิต
๕. หนังสือแสดงเจตนาระบุชื่อผู้มีสิทธิรับเงิน
๖. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนผู้มีสิทธิรับเงิน

หมายเหตุ

๑. สำเนาเอกสาร ต้องชัดเจนและรับรองสำเนาถูกต้องทุกฉบับ
๒. แนบหลักฐานประกอบอย่างละ ๒ ฉบับ
๓. กรณีผู้ตายมิได้แสดงเจตนาระบุไว้ หรือบุคคลที่ผู้ตายแสดงเจตนาระบุไว้ได้ตายไปก่อน

ก็ให้จ่ายบุคคลตามลำดับ ดังนี้

- ๓.๑ คู่สมรส
- ๓.๒ บุตร
- ๓.๓ บิดา มารดา

(ให้จ่ายแก่บุคคลในลำดับก่อนที่มีชีวิตอยู่ บุคคลในลำดับถัดไปไม่มีสิทธิได้รับ)

๔. ระยะเวลาการขอรับเงินช่วยเหลือ ให้กระทำภายในเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ลูกจ้างประจำถึงแก่ความตายในขณะที่ปฏิบัติราชการอยู่เท่านั้น

บำเหน็จตกทอดลูกจ้างประจำ

บำเหน็จรายเดือน x ๑๕ เท่า

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้เงิน
ของผู้รับบำเหน็จรายเดือน
(ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๕/ว ๒๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๗)

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๕/๖ แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้เงินของผู้รับบำเหน็จรายเดือน ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขนี้

“บำเหน็จรายเดือน” หมายความว่า บำเหน็จรายเดือนหรือบำเหน็จพิเศษรายเดือน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“ผู้รับบำเหน็จรายเดือน” หมายความว่า ผู้รับบำเหน็จรายเดือนหรือผู้รับบำเหน็จพิเศษรายเดือน ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง พ.ศ. ๒๕๑๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

“หนังสือรับรอง” หมายความว่า หนังสือรับรองสิทธิในบำเหน็จตกทอดเพื่อใช้เป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้เงินของผู้รับบำเหน็จรายเดือน

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ที่อยู่ในกำกับของกระทรวงการคลัง ธนาคารพาณิชย์ของเอกชน หรือสถาบันการเงินอื่น ซึ่งได้ทำบันทึกข้อตกลงกับกรมบัญชีกลาง เพื่อให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนขอกู้เงินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดนี้

ข้อ ๒ ให้กรมบัญชีกลางจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างกรมบัญชีกลางกับสถาบันการเงิน เพื่อให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์สินค้ำประกันการกู้เงิน

ข้อ ๓ ให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนซึ่งประสงค์จะขอกู้เงิน ยื่นคำร้องขอรับหนังสือรับรองต่อส่วนราชการผู้เบิกบำเหน็จรายเดือน เพื่อให้ส่วนราชการผู้เบิกบำเหน็จรายเดือนตรวจสอบสิทธิในบำเหน็จตกทอด ให้ผู้รับบำเหน็จรายเดือนขอรับแบบคำร้องขอรับหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ได้ที่กรมบัญชีกลาง สำนักงานคลังเขต สำนักงานคลังจังหวัด หรือสถานที่อื่นตามที่อธิบดีกรมบัญชีกลางกำหนด คำร้องขอรับหนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๔ ให้ส่วนราชการผู้เบิกบำเหน็จรายเดือนตรวจสอบและรับรองความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลในคำร้องขอรับหนังสือรับรอง และส่งไปยังกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัดแล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ เมื่อกรมบัญชีกลางหรือสำนักงานคลังจังหวัดได้รับคำร้องขอรับหนังสือรับรองตามข้อ ๔ แล้ว ให้ออกหนังสือรับรองแก่ผู้รับบำเหน็จรายเดือน หนังสือรับรองตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๖ ผู้รับบำเหน็จรายเดือนสามารถนำหนังสือรับรองตามข้อ ๕ ไปใช้เป็นหลักทรัพย์สินในการประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินได้ ในการขอกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ผู้รับบำเหน็จรายเดือนต้องแจ้งให้บุคคลผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จตกทอดได้ทราบถึงการนำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์สินในการประกันการกู้เงินด้วย

ข้อ ๗ เมื่อสถาบันการเงินและผู้รับบำเหน็จรายเดือนได้ทำสัญญากู้เงิน และสถาบันการเงินได้จ่ายเงินให้แก่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนใดแล้ว ให้สถาบันการเงินแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปยังกรมบัญชีกลาง เพื่อดำเนินการหักเงินบำเหน็จรายเดือนตามสัญญากู้เงินต่อไป

วิธีการแจ้งข้อมูลและการหักเงินบำเหน็จรายเดือนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดี
กรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๘ ผู้รับบำเหน็จรายเดือนต้องยินยอมให้ส่วนราชการผู้เบิกบำเหน็จรายเดือนหักเงิน
บำเหน็จรายเดือน เพื่อชำระคืนเงินกู้ให้แก่สถาบันการเงินตามสัญญากู้เงิน

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญากู้เงินได้ ให้กรมบัญชีกลาง
และสถาบันการเงินดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑) กรณีที่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนผิดสัญญากู้เงิน ให้สถาบันการเงินตรวจสอบจำนวนเงิน
ที่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนต้องชำระคืน และแจ้งกรมบัญชีกลางเพื่อที่จะชำระคืนเงินกู้ในส่วนที่เหลือตามสัญญา
กู้เงิน แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่นำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการประกันการกู้เงินตามที่ระบุ
ในหนังสือรับรอง

๒) กรณีที่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนถึงแก่ความตาย ให้กรมบัญชีกลางแจ้งสถาบันการเงิน
เพื่อให้สถาบันการเงินตรวจสอบจำนวนเงินที่ผู้รับบำเหน็จรายเดือนต้องชำระคืน และให้กรมบัญชีกลางชำระคืน
เงินกู้ในส่วนที่เหลือตามสัญญากู้เงิน แต่ต้องไม่เกินจำนวนที่นำสิทธิในบำเหน็จตกทอดไปเป็นหลักทรัพย์ในการ
ประกันการกู้เงินตามที่ระบุในหนังสือรับรอง

วิธีการชำระคืนเงินกู้ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมบัญชีกลางกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิบัติการให้เป็น
ไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข

กลุ่มทะเบียนประวัติและบำเหน็จความชอบ
กองการเจ้าหน้าที่ กรมส่งเสริมการเกษตร
พฤษภาคม ๒๕๖๓